

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่ายเยาวชน ได้แบ่งงานวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 สำรวจความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 2 การสร้างโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่าย ระยะที่ 3 ศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่ายระยะที่ 4 ประเมินโครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเครือข่ายเยาวชน ผู้วิจัยจะขอนำเสนองานวิจัยตามระยะการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิจัยระยะที่ 1 สำรวจความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบวัดความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแบบวัดการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสำรวจ พบผลการศึกษาดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเข้าใจ การเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจของเยาวชนในจังหวัดขอนแก่น

ความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนเยาวชน	คะแนน (เต็ม)	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ร้อยละ
1. ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	437	120	89.79	10.22	มาก	74.8
2. การเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	437	60	40.03	7.17	น้อย	66.7

จากตารางที่ 3 แสดงว่าเยาวชนในจังหวัดขอนแก่น มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในจังหวัดขอนแก่นมีการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อย (ดูเกณฑ์ในหน้า 33-34 บทที่ 3)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเปรียบเทียบระหว่างชายหญิง ดังตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละด้าน โดยแบ่งตามเพศ

ความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	คะแนน	จำนวน	ชาย		หญิง		t	p
			\bar{x}	SD	\bar{x}	SD		
ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	120	153	91.94	11.45	95.09	10.78	2.93*	0.04
การเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	60	284	53.94	5.5	54.18	5.13	.44	.658

* < .05

จากตารางที่ 4 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนหญิงมากกว่าและนักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 แสดง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละด้าน

ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
	\bar{x}	SD
ด้านความพอประมาณ	3.08	0.71
ด้านความมีเหตุผล	3.10	0.76
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.64	0.78

จากตารางที่ 5 ข้อมูลที่ได้พบว่านักเรียนยังขาดความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีเหตุผลมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.08 อันดับสองคือความมีเหตุผล ค่าเฉลี่ย 3.10

ผู้วิจัยยังแจกแจงระดับความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ค่าเฉลี่ย และส่วนระดับการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนเป็น ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เป็นรายชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรายชื่อ

ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความเข้าใจ ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	
	X	SD
ด้านความพอประมาณ		
1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่นำไปใช้ปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน	3.49	.71
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกวัย	3.26	.76
5. การช่วยเหลือเพื่อน เมื่อเพื่อนเดือดร้อน ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2.95	.84
6. นักเรียนช่วยให้คำแนะนำเรื่องการเรียนแก่เพื่อนถือเป็นการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	2.56	.80
12. การเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพถือเป็นการดำเนินชีวิตที่มีเหตุผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.01	.82
14. การรู้สิทธิขั้นพื้นฐานของตนเอง ถือเป็นการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขความรู้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2.90	.80
20. การจัดทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย จะช่วยให้นักเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงินและสิ่งของอย่างพอเพียง	3.48	.77
ความมีเหตุผล		
3. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในภาคเกษตร	3.48	.77
9. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาปรับใช้ได้ทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท	3.35	.75
15. ก่อนตัดสินใจลงมือปฏิบัติควรพิจารณาเหตุผลอย่างรอบคอบสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.05	.81
16. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเสนอให้เรานำวัฒนธรรมต่างชาติมาใช้ในการพัฒนาได้ แต่ต้องไม่ขัดกับวิถีชีวิตชุมชน	2.66	.90
17. การนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้แก้ปัญหาอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการแก้ปัญหา	2.80	.77

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรายชื่อ (ต่อ)

ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
	X	SD
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี		
4. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ในการพัฒนาภาคการเกษตร	3.30	1.54
7. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมถือเป็นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	3.12	.80
8. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมการผสมผสานเทคโนโลยีและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน	3.28	.77
10. นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงควรมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.31	1.99
11. นักเรียนเห็นว่าตนยังเด็กเกินไปที่จะรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.01	.82
13. การติดตามข่าวสารอย่างสม่ำเสมอจะทำให้รู้เท่าทันสถานการณ์เป็นส่วนหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2.87	.83
18. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ครอบครัวอบรมเลี้ยงดูลูกให้มีระเบียบวินัยเติบโตเป็นผู้มีจริยธรรม	3.18	.77
19. การสร้างภูมิคุ้มกันในตนเองที่ดี คือการเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา	3.06	.79

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อคำถามที่ 6 นักเรียนช่วยให้คำแนะนำเรื่องการเรียนรู้แก่เพื่อนถือเป็นการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ข้อ 5 การช่วยเหลือเพื่อน เมื่อเพื่อนเดือดร้อน ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 14 การรู้สิทธิขั้นพื้นฐานของตนเอง ถือเป็นการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขความรู้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ ด้านความมีเหตุผล ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 16 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเสนอให้เรานำวัฒนธรรมต่างชาติมาใช้ในการพัฒนาได้ แต่ต้องไม่ขัดกับวิถีชีวิตชุมชน และ ข้อ 17 การนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้แก้ปัญหาอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการแก้ปัญหา ตามลำดับ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 13 การติดตามข่าวสารอย่างสม่ำเสมอจะทำให้รู้เท่าทันสถานการณ์เป็นส่วนหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 7 แสดง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรายข้อ

การเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
	\bar{x}	SD
1. นักเรียนทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเอง	2.10	.99
2. นักเรียนใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดคุ้มค่า	2.68	.81
3. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือเสมอ	2.98	.74
4. นักเรียนใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่ก่อนจะตัดสินใจซื้อใหม่	2.83	.81
5. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเสมอ	2.58	.94
6. นักเรียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเสมอ เช่น กระดาษ ไฟฟ้า	2.83	.83
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมเสมอ	2.86	.71
8. นักเรียนแนะนำให้เพื่อนหรือคนในครอบครัวประหยัดโดยทำบัญชีรายรับรายจ่าย	2.32	.98
9. นักเรียนพิจารณาความน่าเชื่อถือของข่าวสารที่ได้รับเสมอก่อนตัดสินใจ	2.87	.76
10. นักเรียนมีการวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า อย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด	2.84	.76
11. นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ที่มีประโยชน์เสมอ	2.90	.69
12. นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในชีวิตประจำวันได้	3.04	.72
13. นักเรียนแต่งกายถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ	3.16	.70
14. นักเรียนวางแผนการเรียนในอนาคตของตัวเอง	3.05	.76
15. นักเรียนมีความอดทนต่อการเปลี่ยนแปลงและมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงเสมอ	2.92	.75

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่า การเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนอยู่ในรายข้อ ทั้ง 15 ข้อ มีข้อที่ผ่านเกณฑ์ 3.00 คะแนน อยู่เพียง 3 ข้อ และข้อที่คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 นักเรียนทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเอง ข้อ 8 นักเรียนแนะนำให้เพื่อนหรือคนในครอบครัวประหยัดโดยทำบัญชีรายรับรายจ่าย และ ข้อ 5 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเสมอตามลำดับ

ดังนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้ในการสร้างโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน ในการวิจัยระยะที่ 2 โดยพิจารณาตามความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนในจังหวัดขอนแก่นเป็นรายด้าน ที่พบว่าด้านความพอประมาณ และความมีเหตุผล เป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด และในรายข้อ

ที่คะแนนเฉลี่ยน้อย มาสอดแทรกในเนื้อหาของโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจ และการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

2. ผลการวิจัยระยะที่ 2 การสร้างโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่าย

ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนและนำไปลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยระยะที่ 2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะและบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 5/6 โรงเรียนขามแก่นนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกระบวนการที่จัดประสบการณ์ให้สมาชิกที่เข้าร่วมได้ปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เยาวชนมีความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ ในหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เยาวชนมีความสามารถนำความรู้ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีขั้นตอนการจัดกระบวนการกลุ่ม 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นจัดกิจกรรม 3) ขั้นสรุป โดยใช้กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่มย่อย ผู้วิจัยสร้างเป็นโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 45-60 นาที แผนที่ 1-8 เป็นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เยาวชน ส่วนแผนที่ 9-10 เป็นการติดตามเครือข่ายเยาวชนเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เยาวชนโดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม

เมื่อได้โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนและการสร้างเครือข่ายเยาวชน ดังที่แนบมาในภาคผนวก และนำไปทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่าย กับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 3 ต่อไป

3. ผลการวิจัยระยะที่ 3 ประสิทธิภาพโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเครือข่ายเยาวชน

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่ายเยาวชนมีจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 45-60 นาที รวมระยะเวลาการจัดโปรแกรมทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ตั้งแต่ 20 พฤศจิกายน 2552 - 3 กุมภาพันธ์ 2553

3.1 สรุปผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างเครือข่ายเยาวชน ดังนี้

3.1.1 ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

จากผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่าเยาวชนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วม กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการตั้งชื่อกลุ่มของ เยาวชนแต่ละกลุ่มแสดงถึงพื้นฐานความ เข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ เยาวชนได้เป็นอย่างดี เช่น กลุ่มพอดี พอเพียง เยาวชนให้ความหมายของที่มาว่าความพอเพียงคือความดี กลุ่มเรา นักเรียนให้ความหมายว่า เรา มาจากภาษาอีสาน หมายถึงหยุดในแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้หยุดการพฤติกรรมใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ในกลุ่มอื่นจะมีการตั้งชื่อกลุ่มและการให้ความหมายที่คล้ายคลึงกัน คือให้ความหมายของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปในการเน้นไปที่การใช้จ่ายประหยัด การทำการเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง

3.1.2 ครั้งที่ 2 ความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่านักเรียนทราบถึงความเป็นมาของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่เมื่อผ่านการเข้าร่วม โปรแกรมครั้งนี้ นักเรียนมีความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเข้าใจถึงความเป็นมาและทราบว่าแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสมกับการนำมาปรับใช้ในทุกระดับอายุ ทุกชุมชน

3.1.3 ครั้งที่ 3 หลักการและเป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี สามารถบอกและให้ความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ แต่เมื่อถามถึงเป้าหมายหลัก นักเรียนจะยังไม่เข้าใจ หลังจากเสร็จสิ้น โปรแกรมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้ นักเรียนสามารถเข้าใจถึงหลักการและเป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถบอกถึงเป้าหมายที่นักเรียนสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเองมากขึ้น

3.1.4 ครั้งที่ 4 ความพอประมาณ

ผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่าหลังจากการเข้าร่วม โปรแกรมกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 4 นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ผลที่เกิดขึ้นกับตนเองหาวิธีป้องกันและแก้ปัญหาพร้อมทั้งสามารถนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณมาวิเคราะห์เพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหาได้ เยาวชนมีการเสนอแนะและได้สรุปวิธีการ

แก้ไขปัญหาตามสถานการณ์สมมุติ โดยให้เลือกใช้เวลาที่เหมาะสมทั้งการเรียน การทำกิจกรรม และการช่วยงานบ้าน

3.1.5 ครั้งที่ 5 ความพอประมาณ

ผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่าหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 5 นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง หาวิธีป้องกันและแก้ปัญหาร่วมทั้งสามารถนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณมาวิเคราะห์เพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหาได้ชัดเจนมากขึ้น โดยเยาวชนมีการเสนอแนะ และได้สรุปวิธีการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์สมมุติ แนะนำให้ใช้หลักการความพอประมาณ แนะนำเพื่อน ให้พอใจกับสิ่งที่ตนเองมี ไม่สร้างภาระให้กับครอบครัว

3.1.6 ครั้งที่ 6 ความมีเหตุผล

ผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่าหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 6 นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง หาวิธีป้องกันและแก้ปัญหาร่วมทั้งสามารถนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผลมาวิเคราะห์เพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหาได้ เยาวชนมีการร่วมกันวิเคราะห์โฆษณาถึงความน่าเชื่อถือ ความจำเป็นความเหมาะสมของการที่เยาวชนจะต้องใช้สินค้าฟุ่มเฟือย หลังจากเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มเยาวชนมีแนวคิดที่เปลี่ยนไป รู้จักเลือกที่จะเชื่อในสิ่งที่มีเหตุผลมากกว่าเชื่อตามโฆษณา

3.1.7 ครั้งที่ 7 ภูมิคุ้มกันชีวิต

ผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่าหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 7 นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง หาวิธีป้องกันและแก้ปัญหาร่วมทั้งสามารถนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มาวิเคราะห์เพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหาได้ เยาวชนคู่วิดิตทัศน์แล้วสามารถอภิปรายการนำแนวคิดด้านการมีภูมิคุ้มกันไปปรับใช้ได้ รู้สิทธิของตนเองการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการติดตามเหตุการณ์ สถานการณ์เพื่อการปรับตัวเองให้ทันต่อเหตุการณ์

3.1.8 ครั้งที่ 8 การแก้ไขโดยใช้หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม พบว่าหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 8 เยาวชนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง หาวิธีป้องกันและแก้ปัญหาร่วมทั้งสามารถนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์เพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหาได้

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลการพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนในระยะก่อนทดลองใช้โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่ายเยาวชน

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากแบบวัดความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มผลปรากฏดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มของกลุ่มทดลอง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การประเมิน	จำนวน	\bar{X}	SD	t	P
ความเข้าใจ	ก่อนทดลอง	47	77.14	9.16	11.86***	.001
	หลังทดลอง	47	100.57	7.86		
การเข้าถึง	ก่อนทดลอง	47	45.27	4.35	12.03***	.001
	หลังทดลอง	47	54.70	3.12		

*** $P < .001$

จากตารางที่ 8 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยของความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเมื่อทดสอบด้วยค่า t- test พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจของกลุ่มทดลองมีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ค่าเฉลี่ยการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเมื่อทดสอบด้วยค่า t-test พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจของกลุ่มทดลองมีการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 9 ตารางแสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนหลังเข้าร่วม โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่ม	จำนวน	หลังทดลอง		t	p
			\bar{X}	SD		
ความเข้าใจ	กลุ่มทดลอง	47	77.46	8.31	23.84***	0.00
	กลุ่มควบคุม	48	45.27	4.35		
การเข้าถึง	กลุ่มทดลอง	47	45.16	3.64	13.03***	0.00
	กลุ่มควบคุม	48	33.02	2.45		

***p < .001

จากตารางที่ 9 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ เยาวชนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการเข้าร่วม โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่ายเยาวชน มีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

และ เยาวชนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการเข้าร่วม โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างเครือข่ายเยาวชน มีการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. ผลการวิจัยระยะที่ 4 การประเมินโครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเครือข่ายเยาวชน

ในการสร้างเครือข่ายเยาวชน เพื่อพัฒนาความเข้าใจและเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนเป็นการวิจัยในระยะที่ 4 หลังจากนักเรียนกลุ่มทดลองได้ผ่านการเข้าร่วม โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้วได้ขยายผลโดยการชักชวนเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนมาร่วมเครือข่ายเพื่อพัฒนาความเข้าใจและเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนจากนั้นเพื่อประเมิน โครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเครือข่าย ผู้วิจัยจึงให้เยาวชนผู้ผ่านการเข้าร่วม โปรแกรมกระบวนการกลุ่มจัดนิทรรศการเพื่อให้เยาวชนได้แสดงโครงการของเครือข่ายของตนเอง และผู้วิจัยได้เสนอการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนเพื่อสร้าง โครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชนดังนี้

4.1 กลุ่มพอดีพอเพียง

สมาชิกในกลุ่มเดิม 7 คน ได้ไปชักชวนเพื่อนในโรงเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่สนใจในแนวคิดเดียวกัน ขยายเป็นเครือข่ายโดยมีสมาชิกร่วม 58 คน ได้ทำโครงการ ปลูกต้นไม้ได้ใจคนทั้งโลก โดยมีแนวคิด อยากให้ทุกคนตระหนักถึงภาวะโลกร้อน อยากใช้เวลาว่างทำประโยชน์แก่ตนเองและชุมชน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ จึงจัดทำโครงการ “ปลูกต้นไม้ได้ใจคนทั้งโลก”

ก่อนจะดำเนินโครงการเครือข่าย แกนนำเครือข่ายได้นำโครงการมาเสนอ ผู้วิจัยได้ซักถามสมาชิกว่า การปลูกต้นไม้ ใช้เวลานานกว่าจะเห็นผล อีกทั้งการปลูกต้นไม้ นั้นแสดงถึงความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอย่างไร สมาชิกให้ความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถทำประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน เป็นเรื่องใกล้ตัวของทุกคน สามารถทำได้ ไม่ต้องใช้เวลานานนัก ไม่เบียดเบียนเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมอื่นๆ ของพวกตน อีกทั้งการปลูกต้นไม้ เป็นการลดภาวะโลกร้อน สมาชิกได้ยึดหลักสื่อนำความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมมาใช้ ผู้วิจัยจึงเห็นชอบให้จัดโครงการ โครงการ ปลูกต้นไม้ได้ใจคนทั้งโลก มีการดำเนินการดังนี้

1) แกนนำและสมาชิกในกลุ่มระดมความคิดเห็นได้แนวคิดร่วมกัน คือ “อยากให้ทุกคนตระหนักถึงภาวะโลกร้อน” และ “การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้” จึงเกิดโครงการ “ปลูกต้นไม้ได้ใจคนทั้งโลก”

2) ประชาสัมพันธ์ไปยังเพื่อนๆ นักเรียนในโรงเรียน โดยเป็นการชักชวนกันเองภายในกลุ่ม จนขยายวงกว้างๆ ไปยังนักเรียนห้องอื่นๆ และระดับชั้นอื่นที่สนใจ มาเข้าร่วมเครือข่าย ได้สมาชิกเครือข่าย ทั้งหมด 58 คน

3) แกนนำและสมาชิกเครือข่ายร่วมกันประชุม เพื่อเลือกพื้นที่พืช อุปรกรณ์ และสถานที่ วันเวลาที่จะดำเนินการปลูก และทำสัญญาใจร่วมกันว่าแต่ละคนจะต้องดูแลรดน้ำต้นไม้ที่ตนเองปลูกเป็นอย่างดี

4) แกนนำและสมาชิก ร่วมกันปลูกต้นไม้ โดยใช้สถานที่คือด้านหลังของโรงเรียน ทำการติดป้ายชื่อผู้ดูแล ชื่อต้นไม้และประโยชน์ของต้นไม้แต่ละต้น เพื่อให้ผู้พบเห็นได้ความรู้และยังตระหนักถึงคุณค่าของต้นไม้แต่ละต้นอีกด้วย

5) สมาชิกได้ติดตามดูแลต้นไม้ที่ปลูกไว้ประจำทุกวัน และมีการร่วมกลุ่มกันหลังเลิกเรียนเพื่อพบปะ

ประโยชน์ที่สมาชิกได้จากการร่วมกิจกรรม

- 1) สมาชิกของเครือข่ายเห็นว่า เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หลังเลิกเรียน
- 2) สมาชิกเครือข่ายมีความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้ มีส่วนช่วยเหลือชุมชน โดยการปลูกต้นไม้เพื่อลดภาวะโลกร้อน
- 3) หลังจากเข้าร่วมเครือข่ายและได้ทำงานร่วมกัน สมาชิกมีความรู้สึกว่าคุณสมบัติที่ติดกับเพื่อนๆ และเครือข่ายมากขึ้น
- 4) สมาชิกรู้สึกว่าการได้มาดูแลต้นไม้ที่ตนเองปลูก สีเขียวและกลิ่นของดินหลังรดน้ำ ช่วยลดความตึงเครียดจากการเรียน อีกทั้งยังเป็นสิ่งกระตุ้นให้อยากมาโรงเรียนแต่เช้า

ข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่าย

สมาชิกให้ความเห็นว่า เป็นกิจกรรมที่สามารถทำประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน เป็นเรื่องใกล้ตัวของทุกคน สามารถทำได้ไม่ต้องใช้เวลามากนัก

4.2 กลุ่มรักพ่อพอเพียง

สมาชิกในกลุ่มเดิม มี 8 คน ได้ไปชักชวนเพื่อนในโรงเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่สนใจในแนวคิดเดียวกัน ขยายเป็นเครือข่าย โดยมีสมาชิกร่วม 30 คน ได้ทำโครงการ “ธนาคารหนังสือ” โดยมีแนวคิด ว่านักเรียนมีหนังสือเก่าที่ไม่ได้ใช้ออกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน โดยการนำหนังสือไปบริจาคให้โรงเรียนที่ขาดแคลนหนังสือ และยังเป็น การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) แคนนำระดมแนวคิดหลักในการจัดทำโครงการ ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปลงเป็นโครงการ “ธนาคารหนังสือ”
- 2) ประชาสัมพันธ์ไปยังเพื่อนๆ นักเรียนในโรงเรียน โดยทำการชักชวนเพื่อนในห้องและนักเรียนห้องอื่นๆ และระดับชั้นอื่นที่สนใจ มาเข้าร่วมเครือข่าย ได้สมาชิกเครือข่ายทั้งหมด 20 คน
- 3) ทำการรับบริจาคหนังสือจากเพื่อนนักเรียน รวบรวมหนังสือ ใช้เวลา 2 สัปดาห์
- 4) นำหนังสือไปมอบให้ห้องๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองกุง อ. เมือง ขอนแก่น ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหมู่บ้านของสมาชิกในเครือข่าย ที่ได้ผ่านการเห็นชอบจากสมาชิก

ประโยชน์ที่สมาชิกได้จากการร่วมกิจกรรม

- 1) สมาชิกได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ และเครือข่าย เกิดสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเพื่อน

- 2) เมื่อสมาชิกได้เข้าร่วมเครือข่ายทำให้ได้เกิดการเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเสียสละและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น
- 3) สมาชิกได้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการทำประโยชน์แก่ชุมชน
- 4) เมื่อสมาชิกได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกันจนเสร็จสิ้นก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ที่ได้ประโยชน์ให้แก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่าย

สมาชิกอยากให้เครือข่ายดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

4.3 กลุ่ม คีตี้มักม่วน

สมาชิกในกลุ่มเดิม มี 8 คน ได้ไปชักชวนเพื่อนในโรงเรียนและ เพื่อนต่างโรงเรียน ขยายเป็นเครือข่ายโดยมีสมาชิกร่วม 30 คน โดยมีแนวคิดในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ สามารถปรับใช้ได้กับชีวิตประจำวันของสมาชิกที่ครอบครัว เกษตรกรและมีพื้นที่ในบ้านพอ และคาดหวังว่าจะทำให้สมาชิกมีรายได้เสริม

ผู้วิจัยได้ซักถามถึงความเป็นไปได้ของโครงการ เนื่องจากเห็นว่า การเลี้ยงเป็ดนั้น ใช้เวลานานสมาชิกได้อธิบายว่า โครงการนี้เหมาะสมกับกลุ่มของตนเอง เพราะเห็นว่าเหมาะกับชีวิตประจำวันของกลุ่ม อีกทั้งสอดคล้องกับชื่อกลุ่มและแนวคิดของกลุ่ม “คีตี้” ในภาษาอีสาน แปลว่า ประหยัดมัธยัสถ์ “มักม่วน” หมายถึง สนุกสนาน สมาชิกในกลุ่มให้แนวคิดว่าการเลี้ยงเป็ด เป็นสิ่งที่สมาชิกทุกคนทำได้ ไม่ยุ่งยาก สามารถทำได้โดยไม่เสียเวลาในการเรียนและการทำ กิจกรรมอื่น วิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) แคนนำระดมแนวคิดหลักในการจัดทำโครงการ ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปลงเป็นโครงการ “เลี้ยงเป็ด”

- 2) ประชาสัมพันธ์ไปยังเพื่อนๆ นักเรียนในโรงเรียน โดยทำการชักชวนเพื่อนในห้องและนักเรียนห้องอื่นๆและระดับชั้นอื่นที่สนใจ มาเข้าร่วมเครือข่าย ได้สมาชิกเครือข่าย ทั้งหมด 30 คน

- 3) ทำการซื้อเป็ดและแจกจ่ายให้สมาชิคนำไปเลี้ยงที่บ้าน

- 4) ดำเนินการ 4 สัปดาห์ ทำการประเมินผล

ประโยชน์ที่สมาชิกได้จากการร่วมกิจกรรม

- 1) สมาชิกได้ใช้เวลาว่างจากการเรียนให้เกิดประโยชน์

- 2) สมาชิกมีรายได้เพิ่ม จากการขายไข่เป็ด

3) เมื่อดำเนินกิจกรรมแล้วส่งผลให้คนในครอบครัวและเพื่อนบ้านเข้าใจถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เหมาะกับตนเอง

ข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่าย

สมาชิกเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น และได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เหมาะกับตนเอง อีกทั้งยังมีส่วนกระตุ้นในชุมชนเกิดความสนใจกิจกรรมเลี้ยงเป็ดที่สมาชิกจัดขึ้น ครอบครัวมีการใช้เวลาว่างร่วมกันมากขึ้น จึงอยากให้มีกิจกรรมต่อเนื่องดังความเช่น

“ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เหมาะกับตนเอง”

(สมาชิกเครือข่าย ชาย 17 ปี)

“ครอบครัวมีการใช้เวลาว่างร่วมกันมากขึ้น จึงอยากให้มีกิจกรรมต่อเนื่อง”

(สมาชิกเครือข่าย ชาย 17 ปี)

4.4 กลุ่ม เขา

สมาชิกในกลุ่มเดิม มี 8 คน ได้ไปชักชวนเพื่อนในโรงเรียน ขยายเป็นเครือข่าย โดยมีสมาชิกร่วม 28 คน ได้ทำโครงการ “เปลี่ยนเกรียนเป็นเทพ” โดยมีแนวคิดสมาชิกเห็นว่าปัจจุบันนักเรียนนิยมไปกวาดวิชากันมาก และยังมีนักเรียนที่เรียนอ่อนแต่ครอบครัวไม่มีรายได้มากพอที่จะจ่ายค่ากวดวิชาให้นักเรียนกลุ่มนี้ สมาชิกจึงอยากใช้เวลาว่างของตนมาช่วยสอนหนังสือให้กับนักเรียนที่สนใจ ซึ่งคำว่า “เกรียน” หมายถึง เด็กที่ยังไม่เก่ง ไม่เป็นที่ยอมรับ “เทพ” คือคนที่เก่งเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1) แกนนำระดมแนวคิดหลักในการจัดทำโครงการ ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปรูปเป็นโครงการ “เปลี่ยนเกรียนเป็นเทพ”

2) ประชาสัมพันธ์ไปยังเพื่อนๆ นักเรียนในโรงเรียน โดยทำการชักชวนเพื่อนในห้องและนักเรียนห้องอื่นๆและระดับชั้นอื่นที่สนใจ มาเข้าร่วมเครือข่าย ได้สมาชิกเครือข่าย ทั้งหมด 30 คน

3) ทำการเตรียมเอกสารการสอน เนื้อหาที่น้องนักเรียนไม่เข้าใจ นัดเวลาสอนแบ่งกลุ่มตามวิชาที่ถนัดใช้เวลา 3 สัปดาห์

4) ประเมินผล ในสัปดาห์ที่ 4

ประโยชน์ที่สมาชิกได้จากการร่วมกิจกรรม

1) สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หลังเลิกเรียน

2) การดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมาชิกและระหว่างรุ่น

พี่รุ่นน้อง

- 3) กิจกรรมนี้ช่วยให้ห้องที่เรียนอ่อนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น
- 4) สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม ประหยัดค่าใช้จ่ายค่าเรียนกวดวิชา
- 5) สมาชิกได้ทบทวนความรู้และบทเรียนของตนเอง

ข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่าย

สมาชิกมีความเข้าใจหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นว่าสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน น้องๆมีความสุขในการเรียนมากขึ้นเพราะเข้าใจบทเรียน และจะดำเนินเครือข่ายต่อ ดังความเช่น

“เข้าใจหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นว่าสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้”

(สมาชิกเครือข่าย ชาย 16 ปี)

“ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน น้องๆมีความสุขในการเรียนมากขึ้นเพราะเข้าใจบทเรียน และจะดำเนินเครือข่ายต่อ”

(แกนนำเครือข่าย หญิง 17 ปี)

4.5 กลุ่ม หนูแผลก

สมาชิกในกลุ่มเดิม มี 8 คน ได้ไปชักชวนเพื่อนในห้องและในโรงเรียน ขยายเป็นเครือข่ายโดยมีสมาชิกร่วม 80 คน โดยมีแนวคิดหลัก ว่าสมาชิกต้องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเอง โดยการนำอาหารที่มาจากบ้านมารับประทานเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ได้ทำโครงการ “กล่องข้าวน้อยช่วยแม่” วิธีการดำเนินงานดังนี้

1) แกนนำระดมแนวคิดหลักในการจัดทำโครงการ ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปลงเป็นโครงการ “กล่องข้าวน้อยช่วยแม่”

2) ประชาสัมพันธ์ไปยังเพื่อนๆ นักเรียนในโรงเรียน โดยทำการชักชวนเพื่อนในห้องและนักเรียนห้องอื่นๆและระดับชั้นอื่นที่สนใจ มาเข้าร่วมเครือข่าย ได้สมาชิกเครือข่ายทั้งหมด 80 คน

3) เริ่มดำเนินการ กิจกรรม

4) ดำเนินการ 4 สัปดาห์ ทำการประเมินผล

ประโยชน์ที่สมาชิกได้จากการร่วมกิจกรรม

1) สมาชิกประหยัดค่าใช้จ่าย จากการนำอาหารมารับประทานเอง

2) สมาชิกประหยัดเวลาในการรอซื้ออาหารกลางวัน สามารถนำเวลาที่เหลือมาใช้ในการทำกิจกรรมอื่นๆ มากขึ้น

3) สมาชิกได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเองได้จริง

ข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่าย

สมาชิกได้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเองจริง ประหยัดค่าใช้จ่ายแม้จะไม่มากแต่ในระยะเวลา 1 เดือนก็เห็นว่าเงินเหลือเก็บจากค่าอาหารทำให้เห็นผล อีกทั้งประหยัดเวลาในการรอซื้ออาหารทำให้สามารถใช้เวลาทำกิจกรรมอื่นได้มากขึ้น และเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนด้วย อยากทำโครงการนี้ขยายไปทั้งโรงเรียนและทำต่อเนื่องไปด้งความเช่น

“สมาชิกได้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเองจริง”

(สมาชิกเครือข่าย หญิง 17 ปี)

“ประหยัดค่าใช้จ่ายแม้จะไม่มากแต่ในระยะเวลา 1 เดือนก็เห็นว่าเงินเหลือเก็บจากค่าอาหารทำให้เห็นผล”

(สมาชิกเครือข่าย หญิง 17 ปี)

“ประหยัดเวลาในการรอซื้ออาหารทำให้สามารถใช้เวลาทำกิจกรรมอื่นได้มากขึ้น และเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนด้วย อยากทำโครงการนี้ขยายไปทั้งโรงเรียนและทำต่อเนื่องไป”

(แกนนำเครือข่าย หญิง 17 ปี)

4.6 กลุ่มในน้ำมีปลาในนามีข้าว

สมาชิกในกลุ่มเดิม มี 8 คน ได้ไปชักชวนเพื่อนในห้องและในโรงเรียน ขยายเป็นเครือข่ายโดยมีสมาชิกร่วม 20 คน ได้ทำโครงการ ปลูกผักประหยัดรายได้ โดยมีแนวคิดนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ สามารถปรับใช้ได้กับชีวิตประจำวันของสมาชิกที่ครอบครัวเกษตรกรและมีพื้นที่ในบ้านพอ และคาดหวังว่าจะทำให้สมาชิกได้รับประทานผักปลอดสารพิษ วิธีการดำเนินงานดังนี้

1) แกนนำระดมแนวคิดหลักในการจัดทำโครงการ ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปเป็นโครงการ “ปลูกผักประหยัดรายได้”

2) ประชาสัมพันธ์ไปยังเพื่อนๆ นักเรียนในโรงเรียน โดยทำการชักชวนเพื่อนในห้องและนักเรียนห้องอื่นๆและระดับชั้นอื่นที่สนใจ มาเข้าร่วมเครือข่าย ได้สมาชิกเครือข่ายทั้งหมด 20 คน

3) แกนนำและสมาชิกเครือข่ายร่วมกันประชุม เพื่อเลือกพื้นที่ขุด อุกรณ์ และสถานที่ วันเวลาที่ จะดำเนินการปลูก และทำสัญญาใจร่วมกันว่าแต่ละคนจะต้องดูแลรดน้ำผักที่ตนเองปลูกเป็นอย่างดี

4) ดำเนินการ 4 สัปดาห์ ทำการประเมินผล

ประโยชน์ที่สมาชิกได้จากการร่วมกิจกรรม

- 1) สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 2) สมาชิกได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเองได้จริง

ข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่าย

สมาชิกเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น และได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เหมาะกับตนเอง อีกทั้งยังมีส่วนกระตุ้นในชุมชนเกิดความสนใจกิจกรรมที่สมาชิกจัดขึ้น ครอบครัวมีการใช้เวลาว่างร่วมกันมากขึ้น จึงอยากให้มามีกิจกรรมต่อเนื่อง ดังความเช่น

“ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เหมาะกับตนเอง อีกทั้งยังมีส่วนกระตุ้นในชุมชนเกิดความสนใจกิจกรรมที่สมาชิกจัดขึ้น”

(สมาชิกเครือข่าย หญิง 16 ปี)

“ครอบครัวมีการใช้เวลาว่างร่วมกันมากขึ้น จึงอยากให้มามีกิจกรรมต่อเนื่อง”

(สมาชิกเครือข่าย หญิง 16 ปี)

ผู้วิจัยได้สรุปการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนเพื่อสร้าง โครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน โดยสรุปในรูปแบบตารางดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปผลการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชน

เครือข่าย	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลของโครงการ
พอดีพอเพียง	“ปลูกต้นไม้ได้ใจคนทั้งโลก”	1. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2. เพื่อลดภาวะโลกร้อน 3. เพื่อน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	1. ชักชวนเพื่อนมาร่วมเครือข่าย 2. ปลูกต้นไม้บริเวณหลังโรงเรียน ติดตามดูแลต้นไม้ช่วงก่อนและหลังเลิกเรียน	1. สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2. สมาชิกเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน 3. สมาชิกได้ลดความตึงเครียดจากการเรียน
รักพ่อพอเพียง	“ธนาคารหนังสือ”	1. ช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดแคลนหนังสือ 2. เพื่อน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	1. ชักชวนเพื่อนมาร่วมเครือข่าย 2. รับผิดชอบหนังสือ 3. นำหนังสือไปมอบให้แก่ศูนย์เด็กเล็ก บ้านหนองกง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	1. สมาชิกเกิดสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน 2. สมาชิกได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. สมาชิกได้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4. สมาชิกเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ตารางที่ 10 สรุปผลการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชน (ต่อ)

เครือข่าย	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลของโครงการ
คีตัมภม่วน	“เลี้ยงเปิด”	1. เพื่อน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	1. ชักชวนเพื่อนมาร่วมเครือข่าย 2. เลี้ยงเปิดที่บ้านของสมาชิก	1. สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2. สมาชิกมีรายได้จากการขายเปิด 3. ส่งผลให้คนในชุมชนเข้าใจการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับตนเองได้
เขา	“เปลี่ยนเกรียนเป็นเทพ”	1. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2. เพื่อช่วยเหลือรุ่นน้องที่เรียนเรียนอ่อน	1. ชักชวนเพื่อนมาร่วมเครือข่าย 2. เตรียมการสอน 3. ดำเนินการสอนน้องหลังเลิกเรียน	1. สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมาชิก 3. ช่วยให้น้องที่เรียนอ่อนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น 4. สมาชิกประหยัดค่าใช้จ่ายค่าเรียนกวดวิชา
หญ้าแฝก	“กลัองข้าวน้อยช่วยแม่”	1. เพื่อน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ 2. เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย	1. ชักชวนเพื่อนมาร่วมเครือข่าย 2. เตรียมอาหารกลางวันจากที่บ้านมารับประทานที่โรงเรียน	1. สมาชิกประหยัดค่าใช้จ่ายจากการนำอาหารมารับประทานเอง 2. สมาชิกประหยัดเวลาในการรอซื้ออาหารกลางวัน สามารถนำเวลาที่เหลือมาใช้ในการทำกิจกรรมอื่นๆ มากขึ้น 3. สมาชิกได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเองได้จริง
โนนน้ำมีปลา โนนนาข้าว	“ปลูกผักประหยัดรายได้”	1. เพื่อน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	1. ชักชวนเพื่อนมาร่วมเครือข่าย 2. ปลูกผักปลอดสารพิษที่บ้านของสมาชิก	1. สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2. ส่งผลให้คนในชุมชนเข้าใจการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เหมาะกับตนเอง

ผู้วิจัยได้สรุปผลงานของแต่ละเครือข่ายเพื่อประมวลความเข้าใจและเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน ประเมินผลโดยอาจารย์หัวหน้าหมวดแนะแนว อาจารย์แนะแนวและผู้วิจัย รวม 3 ท่าน และใช้แบบประเมิน โครงการงานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเยาวชน (คู่มือการประเมินในหน้า 46 บทที่ 3)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินผลโครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเครือข่ายเยาวชน

เครือข่าย	โครงการ	คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
พอดีพอเพียง	ปลูกต้นไม้ได้ใจคนทั้งโลก	82	ดีมาก
รักพอพอเพียง	ธนาคารหนังสือ	84	ดีมาก
คีตัมภม่วน	เลี้ยงเป็ด	81	ดีมาก
เขา	เปลี่ยนเกเรียนเป็นเทพ	85	ดีมาก
หญ้าแฝก	กล่องข้าวน้อยช่วยแม่	82	ดีมาก
ในน้ำมีปลาในนามีข้าว	ปลูกผักประหยัทรายได้	83	ดีมาก

จากตารางที่ 11 สรุปได้ว่า โครงการเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเครือข่ายเยาวชนของเครือข่ายเยาวชนทุกกลุ่ม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

เมื่อพิจารณาจากโครงการที่แต่ละเครือข่ายได้จัดขึ้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ แต่ละโครงการแสดงให้เห็นว่าสมาชิก สามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ นำความรู้ความเข้าใจของตนเองมาเผยแพร่สู่เพื่อน ครอบครัวและชุมชนได้จากโครงการที่แต่ละเครือข่ายได้จัดขึ้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาความเข้าใจและการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ แต่ละโครงการแสดงให้เห็นว่าสมาชิก สามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ นำความรู้ความเข้าใจของตนเองมาเผยแพร่สู่เพื่อน ครอบครัวและชุมชนได้